

Ionuț Alexandru DRĂGHICI*

**SERVICIUL SPECIAL DE INFORMAȚII
ȘI REBELIUNEA LEGIONARĂ**

Special Intelligence Service and the legionary rebellion

Abstract: *Even since the ancient times the need for knowledge and information caused great human challenges. This need for information presents several technological, economic, political or military characters. Things have not changed nowadays, and we live in an age when information is increasingly abundant and necessary. The first institutionalized military-intelligence structures emerged with the organization of the modern Romanian army after the Union of Wallachia and Moldavia. The exact date was 12 November 1859 when Prince Alexandru Ioan Cuza established the Staff of the General Army, in which there also existed a section led by Lieutenant Gheorghe Slăniceanu. However, the real importance of this service results from a document dated 23 August 1911, preserved in the archives of the Ministry of National Defence, the intelligence service of the Staff of the General Army does not have today an organization that corresponds to its mission. Eugen Cristescu, one of the leaders of the Romanian Intelligence Service, was known as an opponent of the Iron Guard. The "legionaries" gave him much trouble, as they were numerous, well organized and disciplined paramilitary troops and as they reacted promptly to the orders of their leaders. Cristescu created networks among the guardsmen by sharing information with the Abwehr, so as to quickly inform his superiors on the intentions of the Iron Guard.*

Keywords: *S.S.I (Special Intelligence Service), legionary rebellion, Ion Antonescu, Eugen Cristescu, the Iron Guard.*

* * *

Încă din cele mai vechi timpuri nevoia de cunoaștere și informare a creat mari provocări omului. Aceasta prezintă mai multe caractere de ordin economic tehnologic, politic sau militar. Lucrurile nu s-au schimbat nici în prezent, am intrat într-o epocă în care informația devine din ce în ce mai abundentă și din ce în ce mai necesară. Ea devine motorul și materia primă

---

* M.A. student, Faculty of History, Philosophy and Theology, "The Lower Danube" University of Galati, Romania; ionut.alexandru72@yahoo.com .

a societății noastre. Deținerea informației reprezintă principala sursă a hegemoniei¹.

Din toată această cursă a informării a rezultat apariția fenomenului de spionaj. Vechimea acestei profesii este atestată chiar în Biblie, când Dumnezeu i-a spus lui Moise: „Să chemi 12 oameni din cele 12 triburi și să-i trimiți să recunoască Țara Canaan pe care ți-o dăruiesc ție”. Au fost primii spioni biblici cărora Creatorul le-a dat misiunea să meargă pentru, „a privi oamenii și a afla de sunt mari, puternici sau slabi de pământul e roditor sau sărac²”. Fenomenul este atestat și în Mesopotamia, Egipt, sau Roma. Un prim tratat asupra acestui fenomen îl întâlnim în China scris de Sun Tzu, *Arta războiului*, și reprezintă un veritabil manual antic, ce recunoștea importanța spionajului. Putem astfel afirma că avem de-a face cu una din cele mai vechi îndeletniciri ale omului.

Începând din epoca modernă acest fenomen a luat amploare, constituindu-se servicii secrete în fiecare mare putere a lumii. Odată cu secolul XX aceste servicii au căpătat o nouă formă, un rol mai important, și influența lor în dezvoltarea și evoluția unei țări a crescut considerabil. În procesul de dezvoltare a armatelor moderne, activitatea de culegere de informații din domeniul militar, politico-militar și economico-militar capătă noi dimensiuni, fiind guvernată de legi și norme riguroase, multe nescrise dar obligatoriu a fi cunoscute și respectate de către membrii ei³. Pe teritoriul țării noastre întâlnim aceste activități sub o formă incipientă, încă din vremea lui Decebal, care prin trimisul său la Roma, Atticus căută să obțină o oarecare influență și, totodată, să desfășoare acolo acțiuni subversive menite să compromită organele de conducere. Această activitate a fost continuată aproximativ sub aceeași formă și în perioada medievală de către domnitorii români. Abia în perioada modernă, sub impulsul evoluției marilor puteri, dar și din conștientizarea importanței acestui fenomen se pun bazele unor structuri informative pe teritoriul României.

Prima structură cu caracter oficial au apărut, odată cu organizarea armatei române moderne după Unirea Principatelor. Dubla alegere a lui Alexandru Ioan Cuza (la 5 ianuarie 1859 ca domn al Moldovei și la 24 ianuarie ca domn al Țării Românești) a reprezentat o soluție ingenioasă care a satisfăcut atât împlinirea idealurilor de unitate național statală ale românilor cât și prevederile Tratatului de la Paris din 1856. Pilonul în jurul căruia s-a consolidat edificiul unirii l-a reprezentat instituția armatei, unificarea organizatorică a oștirilor moldoveană cu cea munteană fiind considerată de contemporani ca elemental indispensabil în atingerea

---

¹ Gerard Desmaretz, *Totul despre spionaj*, București, Editura Polirom, 2002, p. 8.

² Florian Bichir, *Așii spionajului românesc*, în “Evenimentul zilei”, nr. 3466, duminică 17 august 2003, p. 4.

³ Victor Negulescu, *Spionaj și contraspionaj*, București, Editura Bibliotheca, 1999, p. 6.

obiectivului propus , de definitivare a unirii⁴. Reforme ce au vizat instituția Armatei au fost înlăptuite din nevoia de apărare a noului stat. Astfel la 12/24 noiembrie 1859, prin Înaltul *Ordin de Zi nr.83* s-a înființat Statul Major General al Armatei, în cadrul căruia funcționa Secția a II-a, primul serviciu la nivel oficial de informații al armatei române și al României⁵ ce activa într-o formă incipientă și relative eficientă deoarece nu i se înțelegea pe deplin adevărata valoare a unui astfel de serviciu. El nu apare dintr-o conștientizare clara a unei nevoi nu numai a unui flux informativ sau a puteri pe care un astfel de serviciu eficient o poate avea, ci doar din intenția de a copia cât mai fidel organizarea altor armate straine mult mai evolute, în special fiind preferat modelul francez.

Însă tot acest început timid în cadrul frontului invizibil este accentuat în trei momente de maximă importanță conform opiniei istoricului Alin Spânu, atunci când țara și-a pus practic problema existenței sale. Războiul de Independență, răscoala din 1907 și Primul Război Mondial. Aceste evenimente au condus la o evoluție și o modelare a structurilor informative dar și la o formare a unei doctrine în acest domeniu. Principalul exponent al acestui domeniu a rezultat din experiența vechilor structuri participante pe frontul invizibil în conflictele mai sus menționate, materializându-se în primul serviciu civil de informații din România, SSI fondat în 1924 și condus de Mihail Moruzov.

Până la instaurarea dictaturii regale, Serviciul Secret nu a dezvoltat prea mult segmentul destinat supravegherii membrilor Mișcării Legionare. Pe fondul discreditării partidelor democratice și al creșterii curentelor de extremă dreaptă, radicalizarea tineretului și noua stare de spirit au făcut ca o bună parte a opiniei publice să se orienteze spre naționalismul legionar. În astfel de circumstanțe, Corneliu Zelea Codreanu a devenit un om popular, iar această stare de spirit s-a reflectat în rezultatele alegerilor parlamentare din decembrie 1937, când legionarii au obținut aproape 500.000 de voturi, devenind a treia forță politică, după PNL și PNȚ. Dar, a intervenit lovitura de stat, de la 10 februarie 1938, când regele Carol al II-lea a pus capăt regimului democratic pluripartidist din România⁶. Situația s-a schimbat ulterior, dar acțiunile de reprimare a Mișcării, mai ales după asasinarea primului-ministru Armand Călinescu, au revenit Corpului Detectivilor din cadrul Ministerului de Interne, la conducerea căruia fusese instalat cu sprijinul direct al lui Moruzov, fostul șef al secției contrainformații din Serviciul Secret, Niky Ștefănescu.

---

⁴ Cornel Scafeș, Corneliu Andonie, Horia Șerbănescu, Ioan Scarfeș, *Armata Română în vremea lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866)*, „Colecția „Dorobanțul””, București, Editura Total Publishing, 2003, p. 9.

⁵ Spânu Alin, *Serviciul de Informații al României în războiul de întregire națională (1916-1920)*, București, Editura Militară, 2012, p.16.

⁶ Cristian Troncotă, *România și Frontul Secret*, București, Editura Elion, 2007 p. 134.

Prin Înaltul Decret Regal din 14 septembrie 1940, România a fost proclamată stat național-legionar, generalul Ion Antonescu devenind Conducătorul statului, iar Horia Sima, comandant al Mișcării legionare și vece-președinte al Consiliului de Miniștri. Acest act politic poate fi evaluat ca o mezialianță de conjunctură, nesinceră din partea ambelor părți. Ea s-a destrămat cu violență, după numai 130 de zile, în urma evenimentelor din 21-23 ianuarie 1941. Majoritatea documentelor oficiale dar și a izvoarelor memorialistice, mai puțin cele venite din partea foștilor gardiști, denumesc prin sintagma „rebeliune legionară” destrămarea sângeroasă a statului național-legionar⁷.

După arestarea lui Mihail Moruzov, la 5 septembrie 1940, funcția de șef al Serviciului Secret de Informații a fost preluată de colonelul Ioan Nicolaid. eminent ca ofițer de stat major, dar și ca profesor la catedra de artă militară de la Școala de Război, Ioan Nicolaid s-a dovedit totuși lipsit de experiență practică în arta informațiilor, fapt ce l-a determinat pe generalul Ion Antonescu, devenit la 6 septembrie 1940 conducător al statului, să renunțe la serviciile sale și să-l înlocuiască cu colonelul Ghiță Ștefănescu. Acesta fusese rezident al Marelui Stat Major în Basarabia, funcție în care „se făcuse remarcat pentru activitatea pe care o desfășurase pe plan informativ și contrainformativ⁸”. Nici colonelul Ghiță Ștefănescu nu a reușit să se ridice la nivelul de exigență și la cerințele impuse de Ion Antonescu, fiind și el schimbat după scurt timp. Doar în acest fel ne putem explica de ce „Monitorul Oficial” în care s-a publicat decretul de numire al noului șef al Serviciului – care își schimbă și denumirea în Serviciu Special de Informații – menționa că Eugen Cristescu îl înlocuia pe colonelul Ioan Nicolaid și nu pe colonelul Ghiță Ștefănescu⁹. Numirea s-a făcut la data de 12 noiembrie 1940 iar organismul trece în subordinea Președintelui Consiliului de Miniștri. Ca succesor a lui Moruzov la conducerea Serviciului de Informații, Eugen Cristescu a fost permanent comparat cu predecesorul său.

Venirea la putere a Mișcării Legionare a coincis cu arestarea lui Moruzov, iar la trei săptămâni după arestare acesta i-a scris din celulă lui Horia Sima, solicitându-i o audiență „pentru a se disculpa”, dar cererea a rămas fără răspuns. Tot din aceeași perioadă datează și un proiect legionar de reorganizare a Serviciului Secret, care includea schimbarea a 25% din personalul vechi, în primul rând șefii de secții și birouri, și dublarea acestor funcții de către consilieri legionari a căror misiune ar fi fost să pună mâna pe „secretele și legăturile Serviciului¹⁰”.

---

⁷ *Ibidem*, p. 303.

⁸ Cristian Troncotă, *Omul de taină al mareșalului*, București, Editura Elion, 2005 p. 23.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ A.S.R.I., fond penal, dosar nr. 20954, vol. 19 f. 119 și 184-186, *apud*. Florin Pintlilie, *Serviciul Special de Informații din România (1939-1945)*, vol.I., București, Editura Academiei Naționale de Informații, 2003, p. 298.

Încă de pe vremea cand activase în Siguranță, Eugen Cristescu era cunoscut ca un adversar al Gărzii de Fier. Legionarii i-au dat multă bătaie de cap, întrucât erau numeroși, bine organizați, dispuneau de formațiuni paramilitare disciplinate, reacționau prompt la orice ordin al Căpitanului și reușeau destul de ușor procure armament prin intermediul Gestapoului. Ca funcționar public ce se bucura de o bogată experiență în munca de informații și siguranță a statului, Eugen Cristescu a înțeles de la început marele pericol ce-l reprezintă doctrina totalitaristă a legionarismului pentru democrație. Asasinările, ca metodă de înlăturare a adversarilor politici, îi creaseră o adevărată repulsie față de această organizație, fapt ce explică efortul său deosebit în dizolvarea Gărzii de Fier. În legătură cu acest aspect, Eugen Cristescu nota: „... În calitate de director al Poliției de Siguranță, timp de 14 ani am activat împotriva Mișcării Legionare și am efectuat dizolvările Gărzii de Fier din 1931 și 1933, pentru care am fost condamnat la moarte prin, scrisoare publică de Corneliu Zelea Codreanu¹¹”. Într-adevăr, în scrisoarea întocmită de Căpitan și publicată în ziarul „Cuvantul”, pe lângă o serie de fruntași ai vieții politice românești, apare inserat și numele lui Eugen Cristescu, directorul general al Siguranței, învinuit pentru toate „ofensele”, „chinurile” și „sângele vărsat de legionari”. Scrisoarea se încheia pe un ton amenințător: „Aceștia se laudă pretutindeni că au dizolvat și nimicit Garda de Fier. Le răspund doar atât: Încă nu se știe¹²”.

Tocmai această repulsie pe care o avea Eugen Cristescu față de Mișcare Legionară l-a determinat în noiembrie 1940 pe generalul Ion Antonescu să îl numească în fruntea SSI. Eugen Cristescu a preluat șefia SSI la data de 15 noiembrie 1940, chiar în ziua când la cantina „Guttemberg”, un grup de legionari „simiști” trăseseră mai multe focuri de armă într-un grup de legionari „codreniști”. Imediat după instalare, Eugen Cristescu i-a cerut lui Florin Becescu – Șeful Secției a II-a Contrainformații – să-i facă un raport detaliat asupra acestei chestiuni. Întrucât Becescu nu avea posibilități informative, l-a indicat pe N.D. Stănescu, șeful Grupei politice¹³. Alegerea s-a dovedit inspirată, deoarece Stănescu avea un informator bun, prieten cu unul din frații Codreanu, ceea ce i-a permis să-i prezinte noului director al SSI, chiar în noaptea aceea, un raport documentat și veridic al incidentului. A fost primul examen al lui Eugen Cristescu în noua sa calitate. El a fost avertizat și de Rioșanu – ministrul secretar de stat la Interne – care, de altfel, îl și recomandase lui Ion Antonescu – că mai devreme sau mai târziu va izbucni un asemenea conflict și că legionarii sunt periculoși, primele măsuri luate de Cristescu au vizat crearea unei rețele proprii prin intermediul căreia să poată penetra „la vârf” Mișcarea Legionară. În acest scop l-a atras în „joc” pe o rudă a sa, subcomisarul Grigore Petrovici, din Direcția Generală a Poliției, prin

¹¹ Cristian Troncota, *op. cit.*, p. 47.

¹² *Ibidem*, p. 48.

¹³ *Ibidem* p. 49.

intermediul căruia putea să culeagă, dar mai ales să verifice asemenea informații¹⁴.

Destinul lui Moruzov a fost unul tragic, chiar dacă a reprezentat un element de bază în fundamentarea doctrinei informative în România. După ce a fost arestat la 6 septembrie 1940 a fost încarcerat în penitenciarul Jilava acolo unde avea să își găsească și sfârșitul împreună cu persoanele care au fost considerate vinovate de prigoana la care au fost supuși legionarii în timpul dictaturii regale. Sub pretextul că justiția tegiversa judecarea proceselor, conducerea Gărzii a hotărât să treacă pe cont propriu, la lichidarea celor considerați de ei vinovați.

În noaptea de 26/27 noiembrie, o echipă de legionari, avându-l în frunte pe Dumitru Grozea, comandantul Corpului Muncitoresc Legioar, a pătruns în închisoarea Jilava, care era păzită atât de legionari cât și de soldați, la ora 23:45 a adunat pe toți legionarii din garda închisorii, cărora le-a indicat să treacă imediat la acțiune, deoarece subsecretarul de stat de la Interne, locotenent colonel Alexandru Roșianu ordonase ca, cu începere de la data de 27 noiembrie, paza deținuților politici să nu se mai facă de legionari, ci de organele militare. La scurt timp, legionarii înarmați cu pistoale automate au pătruns în celulele deținuților masacrându-i¹⁵. Printre ei aflându-se și Mihail Moruzov care a fost omorât chiar dacă nu i se finalizase ancheta. La auzul veștii că acesta ar fi murit, Horia Sima ar fi declarat: „S-a încheiat definitiv un capitol din istoria țării¹⁶”.

Deși Horia Sima a făcut numeroase presiuni asupra noului șef SSI pentru a introduce în structurile serviciului oameni săi de încredere, acesta s-a lovit de refuzul lui Eugen Cristescu de a primi elemente legionare în SSI, și demonstrează, că Ion Antonescu făcuse o alegere inspirată în stabilirea celui ce avea să-i execute cu strictețe ordinele privind înlăturarea din posturile ministeriale a elementelor legionare și aducerea în fața justiției a celor și se făcuseră vinovați de încălcarea legilor, sau pentru abuzuri. În preajma Anului Nou, situația devenise dramatică. Organele de ordine reușeau cu greu să stăpânească situația. Pe acest fond, au început să apară și primele rezultate. „SSI primește o serie de informații foarte grave, care arătau că legionarii pregătesc răfuiala cea mare pentru noaptea de revelion, din care vor să facă o adevărată noapte a Sfântului Bartholomeu, că în acest scop poliția legionară a întocmit liste negre de democrați proscriși în Capitală și peste 20.000 în întreaga țară¹⁷”. Informațiile au fost prezentate de Cristescu, generalului Ion Antonescu fiind însoțite și de un plan de represiuni împotriva legionarilor. Însă generalul a recomandat răbdare

---

¹⁴ *Ibidem*.

¹⁵ Aurică Simion, *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940- ianuarie 1941*, Cluj, Editura Dacia, 1976, pp. 102-103.

¹⁶ Paul Ștefănescu, *Istoria serviciilor secrete românești*, București, Editura Divers Press, 1994, p. 136.

¹⁷ *Ibidem*, p. 50.

întrucât legionarii se bucurau de sprijin german. Cu toate acestea, Cristescu primise informațiile de la colonelul german Rodler – șeful Abwehrului din România, cu care obișnuia să facă schimb de informații, că legionarii deși susținuți către partidul nazist nu se bucură de o mare adeziune a armatei germane. La începutul lunii ianuarie 1941, tensiunea dintre generalul Ion Antonescu și conducătorii legionari ajunsese la apogeu și se reflecta în dese scandaluri din ședințele consiliului de miniștri.

În preajma izbucnirii rebeliunii, la 18 ianuarie 1941, o echipă de legionari a răpit pe agentul Serviciului de la poarta casei lui Eugen Cristescu (strada Lirei nr. 5) și l-a eliberat după câteva ore. Într-un raport întocmit de Eugen Cristescu și adresat Marelui Stat Major, Secția II-a, se preciza un amănunt interesant legat de acțiunile întreprinse de Horia Sima. Astfel, la 20 ianuarie 1941, după dorința Comandantului Mișcării Legionare, o delegație formată din Horia Cosmovici, Alexandru Vergatti și Manole Stroici, a fost trimisă la Legația Germaniei, unde a întrebat pe Fabricius ce atitudine adoptă Germania față de destituirea generalului Constantin Petrovicescu de la Ministerul de Interne și deci ce atitudine are Fuhrer-ul față de tendința generalului Antonescu de a îndepărta pe legionari de la conducerea statului. Delegația legionară – continua raportul - a primit răspunsul că în Germania este cunoscut numai generalul Antonescu și că deci singurul lucru cuminte pe care-l pot face legionarii este de a se înțelege și subordona generalului Antonescu¹⁸. Tot în ziua de 20 ianuarie 1941, prefectii din județe – care erau toți legionari – fuseseră convocați la București. În timp și se aflau în drum spre Capitală, Ion Antonescu a emis un ordin de înlocuire al acestora cu ofițeri superiori nominalizați și care își aveau comandamentele în orașele de reședință ale prefecturilor. În ziua de 21 ianuarie, funcționarii prefecturilor, membri sau simpatizanți ai Mișcării Legionare, susținuți și de o parte din demonstranți, au refuzat să se supună noilor prefeți militari, ceea ce a declanșat conflictul între gardiști și armata¹⁹.

La descoperirea planurilor puciste ale lui Horia Sima, precum și la arestarea principalelor comandamente legionare, a contribuit și SSI. De aceea, în timpul tragicelor evenimente, majoritatea manifestelor legionare, precum și cuvântările, apelurile și îndemnul de la postul de radio, atacau în primul rând persoana lui Ion Antonescu, dar și a lui Eugen Cristescu. Un document al SSI preciza cu claritate: „Se ațază spiritele contra Conducătorului Statului”, se formează zeci de echipe ale morții care să ucidă pe trădători. Între primii sunt: generalul Antonescu, Ministrul (Mihai) Antonescu, Cancicov, Rioșanu și Directorul General Cristescu. Se pregătește uciderea în masă de foști conducători politici, acuzați că sunt masoni și evrei²⁰.

¹⁸ *Ibidem*, pp. 51-52.

¹⁹ *Ibidem*, p. 52.

²⁰ *Ibidem*, p. 52.

Contribuția lui Eugen Cristescu la elaborarea planului de luptă împotriva rebelilor a fost importantă. Mai întâi s-a hotărât – de comun acord cu reprezentanții Marelui Stat Major – ca orice acțiune militară să fie precedată de acțiuni informative, iar factorii de decizie să dovedească încredere în veridicitatea informațiilor primite. SSI îi revenise misiunea de a depista toate punctele de comandă și locurile de regrupare ale echipelor de trăgaci rebeli. Din ordinul lui Cristescu toți agenții SSI-ului au fost răspândiți în cartierele sensibile ale Capitalei, cu scopul de a culege informații despre orice mișcare a rebelilor și a le transmite cât mai repede la centru. Tot Cristescu a fost acela care l-a sfătuit pe generalul Ion Antonescu să aștepte tratativele cu senatorii legionari. Prin aceasta s-au realizat două lucruri decisive: s-a câștigat timp prețios, ceea ce a dat posibilitatea unor mari unități ale armatei să sosească în București, iar prin interceptarea convorbirilor telefonice între Ion Antonescu și capii rebelilor s-au identificat pe harta Capitalei principalele puncte de rezistență ale legionarilor²¹.

Felul în care s-a realizat reprimarea rebeliunii legionare din 21-23 ianuarie 1941 poate fi socotit un model de cooperare între serviciile de informații și unitățile armatei. Eugen Cristescu reușește prin rețelele create în rândul gardiștilor, apoi prin schimbul de informații cu Abwehr-ul, să-l informeze cu destulă operativitate pe șeful statului despre intențiile comandanților legionari. Or, aceste informații îl puneau în gardă pe Ion Antonescu, dar îl și iritau, fapt ce-l determina să-l reproșeze lui Horia Sima, uneori chiar în ședințele consiliului de miniștri, că nu urmărește altceva decât să preia puterea. La rândul său, Horia Sima își dădea seama, pe fiecare zi ce trecea, că Antonescu nu avea încredere în el și în Gardă, iar ruptura devenea inevitabilă. „Au fost nesfârșite scandalurile între domnul Mareșal și Sima. Am participat și eu la ele. Am provocat și eu unele din ele pentru că am spus adevărul. A avut nesfârșite discuții și scandaluri cu Sima domnul Mareșal și din pricina mea. Atunci a avut loc celebra întâlnire în care s-a hotărât că trebuie toți suprimați. Planul complet era stabilit” – declara mai târziu Eugen Cristescu²².

Decizia finală, obținută de generalul Ion Antonescu în confruntarea violentă cu Mișcarea legionară, se datorează și faptului că a fost bine informat în legătură cu starea de spirit reală a opiniei publice românești și, deopotrivă, a armatei. Este un aspect important, ceea ce impune o tratare a lui în părțile esențiale. În perioada rebeliunii legionare din ianuarie 1941, funcționarii SSI din București și din provincie au asigurat armatei un flux continuu de informații, în condițiile în care nici un sediu al instituției nu a fost ocupat de legionari. Este demn de semnalat și faptul că în timpul rebeliunii, Agentura frontului de est a semnalat dislocări de trupe sovietice

---

²¹ *Ibidem*, p. 56.

²² *Ibidem*, p. 52.

spre Prut, concomitent cu difuzarea unor zvonuri referitoare la ocuparea Bucovinei până la 15 martie 1941²³.

Concluzia documentului SSI privind implicarea comuniștilor în rebeliune, în urma directivelor și intereselor sovietice, se impunea de la sine: „Sovietele – cărora orice complicații de ordin politic intern din România le foloseau – au căutat și reușit prin elementele ce se infiltraseră în rândurile Mișcării legionare, pe de o parte, să fie informate asupra activității interioare a Mișcării legionare, iar pe de altă parte de a provoca tot prin aceleași elemente mișcări și acțiuni anarhice conform cu interesele sovietice”. De altfel, și Legația Sovietică din București „era de acord cu faptul că în Mișcarea Legionară se aflau foarte multe elemente comuniste, foarte bine apreciate, iar mulți dintre aceștia, cu ocazia rebeliunii, au ațâțat spiritele provocând dezordini și chiar participând la jafuri”. Mai mult, *„Sovietele ar fi trimis în România mari sume de bani pentru a fi întrebuințate în propaganda legionară. Cu împărțirea lor s-ar fi ocupat conducătorii muncitorilor legionari”*²⁴.

---

²³ Florin Pintilie, *op. cit.*, p. 299.

²⁴ Cristian Troncotă, *România și Frontul Secret...*, p. 286.

BIBLIOGRAFIE:

BICHIR, Florian, *Așii spionajului românesc*, în „Evenimentul zilei”, nr. 3466, duminică 17 august 2003.

DESMARETZ, Gerard, *Totul despre spionaj*, București, Editura Polirom, 2002.

NEGULESCU, Victor, *Spionaj și contraspionaj*, București, Editura Bibliotheca, 1999.

PINTILIE, Florin, *Serviciul Special de Informații din România (1939-1945)*, vol.I., București, Editura Academiei Naționale de Informații, 2003.

SCAFEȘ Cornel, ANDONIE, Corneliu, Horia Șerbănescu, Ioan Scarfeș, *Armata Română în vremea lui Alexandru Ioan Cuza (1859-1866)*, Colecția „Dorobanțul”, București, Editura Total Publishing, 2003.

SIMION, Aurică, *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940- ianuarie 1941*, Cluj, Editura Dacia, 1976.

SPÂNU, Alin, *Istoria Serviciilor de Informații/Contrainformații Românești în perioada 1919-1945*, Iași, Editura Demiurg, 2010.

Idem, *Serviciul de Informații al României în războiul de întregire națională(1916-1920)*, București, Editura.Militară, 2012.

ȘTEFĂNESCU, Paul, *Istoria serviciilor secrete românești*, București, Editura Divers Press, 1994.

TRONCOTĂ, Cristian, *Mihail Moruzov și frontul secret*, București, Editura Elion, 2004.

Idem, *Omul de taină al mareșalului*, București, Editura Elion, 2005.

Idem, *România și Frontul Secret*, București, Editura Elion, 2007.